

stal na leto več kot je vreden. Pa list bomo le malo kedaj čitali, ne pa tedensko. Več let sem naročnik časnikov, pa na takega maloskrbnega urednika še nisem bil poslal naročnine, kakor je ta Korošec služabnik. Ako bode imel Korošec tega urednika, bode imel malo naročnikov. Odvracujem bralce, naročiti si ta list, ker imeli bi velike sitnosti in pisarije, čitanja pa malo kedaj.

Železniški zbor v Ptujju za zgradbo železnice Purkla-Ptuj-Rogatec se je vršil preteklo nedeljo. Predsedoval mu je g. dvorni svetnik Ploj. Govorili pa so g. ces. svetnik Hiekl, gg. poslanca Schoiswohl in Malik, g. učitelj Schiefer, g. župan Ormig, g. Jurza, g. dr. Kamnikar. Zbor je dokazal, da morajo Nemci in Slovenci v gospodarskih zadevah skupno nastopati. Poročali bomo o zboru prihodnjič.

Svinski sejem v Ptujju, ki se je vršil 30. septembra, je bil dobro obiskan. Prignalo se je 580 svinj. Razprodaja je bila pri navadnih cenah dobra. Prihodnji sejem s konji in žrebeti ter živinski in svinjski sejem se vrši dne 7. oktobra 1908.

Nesreča. 23. septembra šel je 53 let stari posestnik in tesar Anton Pristovnik v Rittersbergu na orehovo drevo, ki je bilo okoli 7 m. visoko. Nesrečnež je padel doli in si prizadel take notranje poškodbe, da je dva dni pozneje umrl. Pokojnik zapušča ženo in dvoje odraslih otrok.

Porotno sodišče v Mariboru se je pečalo 25. septembra z ubojem. Jaka Klemenčič, vdovec in mizar v Lahoncu, je 18. avgusta tako popival da je moral pri posestniku Francetu Blagoviču prenočiti. Drugo jutro so popivali naprej. Pri temu sta se stela Klemenčič in kočar Matija Cvetko. Klemenčič je pri temu Cvetkoto z nožem tako težko ranil, da je ta kmalu potem umrl. Klemenčič si je prezel roko in se hotel sam usmrtiti. Ali posrečilo se mu ni. Obsojen je bil na 3 leta težke ječe. — Potem bi se imeli porotniki pečati s tiskovnimi tožbami, ki bi malo razjasnile čedne razmere v našem prvaškem taboru. Tožnika sta bila zdravnik dr. Karba in vranskem in urednik Vekoslav Spindler. Tožila sta pa prejšnjega odgovornega urednika „Fihposa“ Franceta Rakovič in istotako prejšnjega urednika Ferdinanda Leskovarja. Ali žalibog ni prišlo do razprave. Toženca sta vzela svoje trditve nazaj, plačala vse stroške in večjo svoto za Ciril- in Metodovo družbo. Potem sta jima tožitelja odpustila in sta bila oproščena. S tem je zopet enkrat sodniško dokazano, da „Fihpos“ laže, laže in laže. Kaj pravite k temu, gospodine dr. Korošec? Sicer se nam pa čudno zdi, da sta dr. Karba in Spindler tako hitro odpustila tožencom. Ali — vrana ne izkljuje vrani očesa!

Iz drugega nadstropja padel je zidar Nace Košir v Trbovljah. Nesrečnež je bil na mestu mrtve.

Iz Koroškega.

Prvaški dirindaj so hoteli znani gospodje Ražun e kompanija bella v sv. Jakubu v Rožu napraviti. Otvorili so namreč svojo „narodno šolo“, ki so jo sezidali s po celem svetu nafetanimi denarji. In trobili so in trobili, da bi prišlo iz vseh strani kranjske dežele prvaštvo skupaj. Zanašali so se na tisto prvaško gardo, ki zna v Ljubljani tako lepo nemške šipe zbijati in mirne ljudi napadati. Ali Ražun je bobnal zamanj na veliki boben. Prišlo je le 170 oseb iz Kranjskega in kakih 200 zapeljanih koroških ovčev pod vodstvom črnih pastirjev. Govoril je seveda organ Grafenauer. Kdo bi tudi govoril? Ražun zna le o računskih napakah praviti, Brejc pa o dohatarskih računih. Tega pa niti najponižnejše ovčice ne poslušajo posebno rade. Torej je moral Grafenauer govoriti. Oblast je preskrbela primerno pomoč, da se ni mir kalil. Par razgrajčev je prišlo sicer v napredno gostilno g. Schusterja in je pričelo z nožmi divjati, ali vrgli so jih skozi vrata. Na Koroškem ne bodejo prvaki kranjske kulture udomačili.

Solarji — hujskači. Prvaški voditelji se ne sramujejo in zapeljujejo celo solarje v politično gonjo. Zadnjega hujskajočega izleta v Sv. Jakob v Rožni dolini se je udeležilo tudi 4 študentov učiteljskega. Zanimivo je, da so 3 teh prvaških mladičev v nekem zavodu, katerega se podpira

z nemškim denarjem. Pač lepa hvaležnost! Najprve živjajo ti mladeniči nemške podpore in potem se borijo z vsemi sredstvi proti nemškim podpornikom. Sramota!

Klerikalni tat. Klerikalni agitator in strastni farovski petolinik Joh. Fritz v Greifenburgu je bil tožen zaradi tatvine. Kradel je svojim sosedom drva in bil tudi v zapor obsojen. Mož je že opetovano predkaznovan. Ali vkljub temu ga imajo klerikalci zelo radi. Seveda, — namen posvečuje sredstva. Naj bode še tako velik lopov, samo da je klerikalec in vse je dobro.

Čudni gospodje duhovniki so menda v Tinjah. Prejšnji g. kaplan je bil vesel možicelj. Bil je rad med fanti in deklinami v krčmah in delal sploh vtis, da se ne veseli posebno duhovniške obleke. Ker pa ni imel nobenega zmisla za politično hujskarijo in mu je tudi drobiža zmanjkalo, odpotovati je moral čež veliko lužo tja v Ameriko. Zdaj bodejo dobili v Tinjah novega kaplana. Ta ima dolgo brado in je že 62 let star. Šele kot vdovec je pričel študirati za duhovnika. Hm, hm, čudne razmere... Čudno je tudi postopanje tamošnjega g. prošta, ki se prav nič ne drži izreka: Ne nabirajte zakladov. Baje bode pričel zaklade tudi v sv. Jakobu v Rožu nabirati. Da bi se tam le ne naučil „računskih napak“ Ražunovih in Kobentarjevih. To bi bilo slabo. G. prošt naj bi tudi malo več krščanskega usmiljenja imel. Tega namreč zadnjič pri pogrebu nekega zblaznelega samomorilca ni pokazal...

Brez denarja ni maše. Pred kratkem je umrlo v Bistrici pri Gradcu neko dete. Oče je hlapec in je prosil župnika, naj mu bere mašo. Župnikovo prvo vprašanje pa je bilo: „Ali imate denar?“ Hmh, to je čudna stvar s tem novim krščanstvom in s to ljubeznijo do bližnjega...

Vojaške dobave. Ofertne razprave za dobavo kruha in ovesa za l. 1909 se vršijo: pri okr. glavarstvu sv. Mohor dne 12., pri obč. uradu Köttschach dne 13., pri okr. glavarstvu sv. Vid na Glani dne 17., pri obč. uradih Trbiž dne 19., Raibl 20., pri okr. glavarstvu Wolfsberg 24. oktobra in sicer vedno ob 9. uri dopoldne. Pogoje se razvidi iz razglasov, ki jih dajajo vojaške oblasti (Militär-Verpflegsmagazin) brezplačno.

Porotna sodnija v Celovcu se je pečala najprve s požigom. Joža Klammer prodal je leta 1900 svoje posestvo na Lötschenbergu Jakobu Maier, ki je to naprej prodal. Sporazumela sta se za gotove pravice, ki jih je pa Maier v pijanosti odkupil za 1000 K. Klammer se je čez to jezil in je zato v pijanosti hišo zažgal. Bil je takrat le zaradi pijanosti kaznovan. Maier je hišo zopet zgradil in jo prodal leta 1907 V. Natmumigu za 4.600 K. Klammer je pa hišo zopet zažgal. Zdaj je bil obsojen na 6 let težke ječe. — 17 letni R. Liebert, hlapec pri posestniku Hollaufu v Marija Rojachu se je sprl s svojim gospodarjem zaradi 2 kron in mu je zato hišo zažgal. Napravil je s tem požigom škode za 10.000 K. Obsojen je na 3 leta težke ječe. — Agent Karl Baumann je goljufal za 4.500 kron in bode zato 5 let v težki ječi sedel.

Iz drevesa je padel v Glanegu čuvaj Guttenbrun in bil takoj mrtve.

Ogenj. V Tinju je pričelo goret v gospodarskem poslopju Tereze Rack in je ogenj poslojje popolnoma vpepelil.

V pijanosti ubil se je v Doberlivasi drugače pridni delavec Valentin Juh. Padel je čez stopnice.

Obesil se je konduktur A. W. v Beljaku. Bil je udan pijači.

Samomor. 17. p. m. so videli ljudje v Beljaku neko žensko v Dravi. Samomorilka, katere truplo se še ni našlo, je brčkonega dekla Tereza Pihler, kateri se je baje zmešalo.

Vrat prerezal si je posestnik Matija Zagošen v sv. Magdalen. Nesrečnež se je najprve obesil in potem še vrat prerezal. Baje se mu je duh omračil.

Po svetu.

Grozna železniška nesreča. Na berlinski visoki železnici sta trčila dva vlaka skupaj. Nesreča je imela grozovite posledice. 16 oseb je bilo ubitih, 40 težko in 50 lahko ranjenih. Grozni prizori so se zgodili, ko so prišli sorodniki in spoznali mrtve.

Kolera na Ruskem. Pretekli teden je obolelo

v Petersburgu in predmestih 1.456 oseb na kolero, umrlo jih je 439. Od začetka te kuge obolelo je 1.653 oseb in umrlo 492. V drugih prizadetih pokrajinah je obolelo v preteklem tednu 3.392 oseb in umrlo 1.377 oseb. Skupno je obolelo na Ruskem tekom teh tednov 10.359 in umrlo 4.633 oseb na kolero.

Na morju. Na vožnji San Francisco-Hamburg se nahajajoči parnik „Radmes“ se je v viharju tako zibal, da je padli les 4 osebe ubil. — Parnik „Star of Bengal“ se je pri otoku Coronatia pri Alaski potopil. Utonilo je 110 oseb.

Pomladitev sadnega drevja.

Čestokrat opazimo, da noče naše sadno drevje, osobito peškasto, več rasti. Mladje postajajo vedno krajše in rodni popki se zadej vedno bolj izgubljajo ter se napravljajo ob skrajnem delu veje. Čestokrat se spremene celo popki koncem mladik v cvetne popke. Rodni les, ki se nahaja po vejah, se zato vedno bolj košati in število cvetnih popkov ter sadja se vedno večja. To sadje in tudi listje pa postaja od leta do leta neznaatniše. Tako drevje ima včasih več sadja kot listja in po zimi vzgleda, kakor bi že zamrlo in se posušilo. Posebno zlata rimska parmena, kanadski in šampanjski kosmač ter razne hruškine vrste imajo te lastnosti. Sadjar je toraj prisiljen misliti na odpomoč.

Ako izvira ta prikazen od pomanjkanja redilnih snovi v zemlji, pomoremo kolikor toliko z gnojenjem, vendar samo gnojenje ne da polnega uspeha. Tu treba drevo tudi pomladiti, to se pravi, prikrajšati mu je več ali manj veje in ostali rodni les. S tem se združi drevesna moč na manjše število popkov. Radi tega požene drevo bolj močne poganke, ki imajo lepše listje. To listje preživi drevo boljše, obenem pa zbudi tudi korenino h novemu delovanju. Posledica je da se tudi cvetni popki boljše razvijejo in iz njih dobimo polniše sadje.

Kako močno je drevo pomladiti, za koliko naj se prikrajšajo veje? Čim več življenske moči se nahaja v drevesu, tem manj se sme odrezati, toliko manjša je izguba, ki nas zadene in toliko bolj gotovi smemo biti na uspeh. Radi tega ne smemo nikdar odnašati s pomladitvijo tako dolgo, da se rašča popolnoma ustavi. Med tem ko zadostuje v prvem slučaju, če prikrajšamo vrh morebiti za 1 meter, moramo v drugem slučaju bolj krajšati, če hočemo doseči zaželjeni uspeh. Lastna zkušnja in lastno opazovanje poučijo sadjarja v tem najboljše. Kedar opravljamo to delo, je najboljšo, če si dva moža pomagata. Eden njih stoji na tleh, od koder vidi lahko celo drevo ter kaže, kje je vejo odrezati, drugi izvršuje na drevesu z žago in s škarjami povelje prvega.

Kedar drevo pomlajujemo, pazimo na obliko drevesa in skušajmo jo tudi zboljšati. Pomisliti je, da poganja drevo najbolj močno na vrhnjih vejah, zato je te v prid spodnjim nekoliko bolj krajšati.

Razun prej omenjenih vzrokov so še drugi, ki prouzročajo potrebo pomladitve sadnega drevja. Če ima n. pr. še mlado drevo slabo razvit vrh, če je deblo v primeri z vrhom jako šibko, ako je morebiti drevo močno poškodovano po kaki bolezni ali po kakem škodljivcu, če se je vrh radi snega ali vetra polomil ali mu je pobila toča večji del rodnega lesu, v vseh teh slučajih je pomladitev večinoma najboljše sredstvo, da pridemo nesreči v okom. Mnogokrat kaže nam narava sama, kako nam je delati. Ako nočejo zunanje veje v vrhu iz kakega koli vzroka več rasti a poganjajo v sredini jalovi poganki, že ve sadjar, ki to opazuje, kaj mu je storiti. Pomladuje se lahko peškasto in kočičasto drevje. V godnem slučaju pokaže se po pomladitvi polno jalovih pogankov; če bi pustili, da rastejo ti, kakor sami hočejo, nastala bi v kratkem zopet gošča. V letu po mladitvi moramo toraj vse suhe štrklje odžagati, velike rane zamazati in jalove poganke oprezno zredčiti.

Sadna trgovina stavi vedno večje zahteve na velikost in lepoto sadja. Popolno sadje dobimo pa samo na mladem lesu. Sadjar mora toraj stremeti za tem, da ohrani svoje drevje v rašči in se ne sme ustrašiti pomladitve, kjer ne pomaga več gnojenje.